

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 06.06.2024
Sayı : 528

10/1474

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Küresel bir olgu olan Nüfusun Yaşlanması bir sosyal durumdur. Bu olgu milli ekonomileri ve toplumun tüm katmanlarını derinden etkilemektedir. Yaşlanma ölüm oranı azalma ile daha da önemlisi doğurganlık oranı azalmanın bir sonucu olarak belirtilmektedir. Yaşlı insanların tarihte ilk kez 2047'de çocukların sayısını geçeceği öngörülmektedir. Dünyada nüfusun yaşlanmasının neden olduğu demografik değişimler hükümetlerin politika önceliklerinin de yeniden gözden geçirilmesi gerekliliğini işaret etmektedir. «Dünya Nüfus Politikaları 2013 Raporu (BM)» yeni demografik eğilimler çerçevesinde, 1976 ila 2013 yılları arasında 197 ülkede hükümetlerin nüfus politikalarında ve buna ilişkin göstergelerdeki değişiklikleri belgelemektedir. Bu rapora göre; dünya çapında hükümetlerin yarısından fazlası (yüzde 55) 2013 yılında nüfusun yaşlanmasını ülkelerinde kaygılanılacak önemli bir sorun olarak değerlendirmiştir. Gelişmiş ülkelerin yüzde 92'si, az gelişmiş ülkelerin ise yüzde 42'si nüfusun yaşlanmasını esas sorun olarak görmektedir. 1950 yılında 60 yaş ve üzeri nüfusun sayısı 205 milyon iken 2013'de 841 milyona yükselerek dörde katlanmıştır; 2050 yılında ise 2 milyara ulaşarak bugüne oranla neredeyse bir üç kat daha artacağı öngörülmektedir. Nüfusun yaşlanması olgusuna ve olası etkilerine dikkat çekmek, demografik yaşlanmadan kaynaklanabilecek sorunlara yönelik somut ve uygulanabilir çözümler üretmek, gerekli tedbirlerin ve çalışmaların yapılması amacı ile Anayasanın 98'inci, içtüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini arz ederim.

S. SUCUT
Sibel SUCUT
Trabzon MV

Bülent Dürmaz
Düzce MV.

K. Dürmaz
Kadim DURMAZ
Tokat Milletvekili

Nezdi Gülnezer
KURKARIZ MV

İlhami Özcan Aygün
Telvirdağ

Avni Özgür YILDIZLI
Kocaeli MV.

S.T.A.
Sergin TANRIKULU
Diyarbakır MV.

Elçmet Tahtasız
Gorum MV

Av. Ayşe Çar
Antalya MV.

Utku ÇAKIRÖZER
Eskişehir Milletvekili

Eden Aslıp
Ankara MV.

Ömer Fethi Güner
Niğde

Ali Gökçe
İSTANBUL MV.

GEREKÇE:

Dünyada 60 yaş ve üzeri nüfusun toplam nüfusa oranı 1950'de yüzde 8 idi. 2009'da yüzde 11'e 2013'de yüzde 12'ye yükseldi. Bu oranın 2050' de ikiye katlanarak yüzde 22' ye; 65 yaş ve üzeri nüfusun ise yüzde 16'ya çıkması beklenmektedir. Türkiye'nin yaşamakta olduğu demografik dönüşüm sürecinde gözlenen en önemli demografik olgu, nüfusun yaşlanma eğilimi içinde olmasıdır. Genç nüfus görünümündeki Türkiye nüfusu giderek yaşlanmakta, 65 yaş ve üstü nüfusun toplam nüfus içindeki oranı artmaktadır.

Türkiye'de yaşlı nüfusa yönelik hizmetler kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve özel kuruluşlarca yerine getirilmektedir. Mevcut duruma bakıldığında bu hizmetlerin henüz istenilen seviyede olmadığı ve yaşlı nüfusun tamamını kapsamadığı görülmektedir. Demografik dönüşüm, hızlı nüfus artışı ve nüfusun yaşlanmasıyla sonuçlanan birbirleriyle ilişkili sosyal, ekonomik ve demografik değişiklikler modelidir. Tüm dünyada esen demografik dönüşüm rüzgârı, toplam nüfus içerisindeki yaşlı nüfus oranını artırmaktadır. Bunun bir sonucu olarak toplumda başta sosyal, ekonomik, politik ve kültürel olmak üzere çok boyutlu bir değişim yaşanmaktadır.

Toplum yaşamını böylesine etkileyen, politika, program ve öncelikleri değiştiren, ekonomilere mali yük getiren, önlem alınmazsa toplumun geleceğini tehdit eden nüfusun yaşlanması olgusu tartışmasız bir sosyal sorun alanıdır. Türkiye'de yaklaşık 9 milyona ulaşacak yaşlı nüfusa yönelik gereksinimler ve hizmetler toplumun katmanlarını, ekonomiyi ve sürdürülebilir kalkınmayı derinden etkileyecektir. Bu gereksinimlerin karşılanması ve hizmetlerin sürdürülebilirliğinin mali boyutu kamu maliyesi ve sosyal güvenlik sistemleri üzerinde baskı oluşturacaktır. Toplum ve aile yaşamı dönüşüme uğrayacaktır.

Bu alan yaşlılığın, yaşlılar açısından nasıl değerlendirildiği; kendilerini, ailelerini ve devleti bu konunun nasıl birer aktörü yaptıklarını belirtmektir. 2023 yılında 84 milyona artması beklenen Türkiye nüfusunun 8,6 milyonunu yaşlı nüfus oluşturacaktır. Bu durum Türk toplumu ve devleti için ciddi bir yükümlülük arz etmektedir. Artık çok geç olmadan yaşlanma alanında bir kapasite oluşturulması, önceliklerin gözden geçirilerek politikalar üretilmesi ve hayata geçirilmesi, yaşlı nüfusa yönelik gereksinim ve hizmetlerle sosyal sistemlerin yeniden yapılandırılması, mali sürdürülebilirliğin sağlanması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Nüfusun yaşlanması boyutlarını topluma anlatarak bilinçlendirme çalışması ile bu alanda ilk adımı atmak ve ardından yaşlanan bir toplumun gereksinimlerini iyi analiz etmek oldukça önemlidir. Yaşlanmayı bir tehdit olarak algılamak yerine, yaşlı nüfusun bilgi ve tecrübelerinden yararlanma yollarını aramak, aktif yaşlanmaya yatırım yapmak ve değişen yaş yapısını fırsata dönüştürmek bu sürecin üstesinden gelmeyi kolaylaştıracaktır.

Yaşlı nüfusa yönelik politika ve öncelikler belirlenirken sağlık, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, işgücü ve istihdam, ekonomik güvence, toplum yaşamına katılım, toplumla ve aileyle barışık sosyal dayanışma bir bütün olarak değerlendirilmelidir.

Yaşlı nüfusun aktif bir yaşlanma programı ile gerek emeklilik gerekse diğer sosyal güvenlik ve sosyal hizmetler için güvencelerini devamlı surette sağlayacak politikalar üretilmeli gerek toplum yaşamında gerekse bilgi, birikim ve enerjileri kapsamında ekonomik faaliyetler ve işgücüne aktif katılımları sağlanmalıdır. Yardıma muhtaç yaşlı kesim için ise mutlaka devlet desteği ve yardımı elzemdir. Türkiye'de önemli bir sağlık ve sosyal politikası olan ve son dönemde yaygınlaştırılan engellilere yönelik uygulamalar yaşlılar için de geliştirilmelidir.

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

[illegible]